

Asia: VN/23407/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle aikuiskoulutustuen, ammattitutkintostipendin ja vuorotteluvapaan lakkauttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Mikro- ja yksinyrittäjät ry (MYRY) kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

MYRY vastustaa aikuiskoulutustuen lakkauttamista ja suhtautuu kriittisesti esityksen nopeaan valmisteluun ja hyvin suppeaan vaikutusarvioiden määrään.

Aikuiskoulutustuki on merkittävä huomattavan isolle joukolle yksin- ja mikroyrittäjiä, joita on Suomessa yli 300 000. Aikuiskoulutustuki on tärkeä tukimuoto nykypäivän toiminta- ja kilpailuympäristössä sekä eri elämäntilanteissa oleville pienille yrittäjille. Sen merkitys korostuu aivan erityisesti naisvaltaisilla palvelu- ja sote-aloilla.

Liiketoimintaympäristössä tapahtuvat muutokset, kuten kilpailutilanteessa tai kilpailuympäristössä tapahtuvat muutokset, sekä erityisesti muuttuvat palvelualojen asiakastarpeet harvaan asutuilla alueilla, aiheuttavat usein välttämättömyyden uudelleen kouluttautumiseen. Tämä uudelleen kouluttautuminen kohdentuu usein kokonaan uudelle ammattialalle erityisesti sosiaali- ja terveystieteille. Esitysluonnoksesta ilmenee, miten moni tuensaaja opiskelee nimenomaan terveys- ja hyvinvointialaa tai kasvatustieteitä, ja tuen saajista 76% on naisia. Aikuiskoulutustuen lakkauttaminen siis kiistämättä kohdistuisi rankemmin naisiin, mikä on myös tasa-arvokysymys.

Uudelle ammattialalle kouluttautuminen vaatii koko-aikaista panostusta, jolloin yrittäjäyys ja sen tuoma ansiotulo eivät ole mahdollisia tai on vain hyvin rajatusti mahdollista. On myös muita merkittäviä elämäntilanteita, kuten työkykyyn vaikuttavat ammattitaudit, tai uupuminen, joissa vaaditaan kokonaan uudelle alalle kouluttautumista, jotta yrittäjätoiminta voi jatkua tai vaihtoehtoisesti työllistyminen palkkatöihin onnistua.

Aikuiskoulutustuen poistaminen tarkoittaisi käytännössä sitä, että uudelleenkoulutusmahdollisuuden poistuessa ja yrittäjätilanteen muuttuessa, moni etenkin yksinyrittäjä ilman koulutuksen tuomaa työllistymisen mahdollisuutta, joutuisi siirtymään työmarkkinatuella. Tämä kuormittaa yhteiskuntaa moninkertaisesti verrattuna aikuiskoulutustukeen varattavaan rahoitukseen, jolla ei edes ole juuri säästövaikutuksia valtion budjetin kannalta, sillä tuki on rahoitettu pääasiallisesti työttömyysvakuutusmaksuilla.

Yrittäjän aikuiskoulutustuen 12kk nettovaikutus (tuki – verotuksen kautta palautuva osuus) on 6 344,74 € / henkilö. Työmarkkinatuen varassa olevan henkilön vuosikustannus yhteiskunnalle on keskimäärin noin 15 000 € / henkilö.

Yrittäjistä suuri osa pystyy hankkimaan uuden ammatin vuodessa aikuiskoulutustuen avustuksella. Sote-alan perustehtäviin tarvitaan joissakin kohdin kahden vuoden koulutus, riippuen pohjakoulutuksesta. Työllistyminen sote-alan puolella on lähes varmaa uudelleenkoulutuksella, jos tavoitteena on työllistyä palkkatyöhön, ja toisaalta uudelleenkoulutus parantaa tuntuvasti yrittäjyyden edellytyksiä, jos toiveissa on yritystoiminnan jatkuminen.

Mikro- ja yksinyrittäjät ry näkee aikuiskoulutustuen kriittisenä sekä työllisyyttä, että pienten yritysten elinvoimaa ylläpitävänä tekijänä. Eriyisesti tiedossa oleva sote-alaa koskeva murros ja valtavat haasteet vaativat reagointikykyä ja mahdollisuutta nopeaan ja tuettuun uudelleenkouluttautumiseen. Tämän mahdollisuuden poistaminen olisi erittäin lyhytnäköistä, heikentäisi työvoiman saatavuutta entisestään eikä kannustaisi työurien pidentämiseen. Aikuiskoulutustukijärjestelmää tulisi kehittää, ei lakkauttaa.

Ammattitutkintostipendin lakkauttaminen: MYRYllä ei ole tähän lausuttavaa.

Vuorotteluvapaan lakkauttaminen: MYRYllä ei ole tähän lausuttavaa.

Hanén Liisa
Mikro- ja yksinyrittäjät ry